

Wymagania na poszczególne oceny w klasie 6

Dokument utworzony na bazie podstawy programowej oraz programu nauczania „Jutro pójdę w świat” wydawnictwa WSiP na potrzeby Szkoły Podstawowej nr 11 w Warszawie.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który prezentuje wysoki poziom wiedzy. Jego praca cechuje się samodzielnością i kreatywnością. Świadomie i funkcjonalnie posługuje się bogatym słownictwem. Samodzielnie analizuje i interpretuje teksty literackie. Potrafi analizować i interpretować dzieła plastyczne. Tworzy bezbłędne pod każdym względem wypowiedzi ustne i pisemne. Jest odczytany, zna i interpretuje różne teksty kultury.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki nie osiągają poziomu wymagań koniecznych, w związku z tym nie jest w stanie, nawet z pomocą nauczyciela, wykonać zadań o niewielkim stopniu trudności. Uczeń lekceważy swoje obowiązki, nie chce nadrobić zaległości. Brak wiedzy i umiejętności uniemożliwia mu dalsze zdobywanie wiedzy.

Wymagania na ocenę dopuszczającą:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- podejmuje próbę określenia osoby mówiącej w wierszu, krótko wypowiada się na temat nastroju utworu
- w miarę możliwości uczestniczy w pracy zespołowej
- opowiada o wydarzeniach opisanych w tekście
- zna słowa opisujące uczucia
- odczytuje wiersz na poziomie znaczeń dosłownych w kontekście tytułu
- wymienia bohaterów
- opowiada w prosty sposób o przeczytanym tekście
- w miarę możliwości odpowiada na pytania do tekstu
- wskazuje powtórzenia
- określa ogólnie myśl utworu
- określa adresata tekstu
- czyta tekst ze zrozumieniem
- w prosty sposób opowiada o losach bohaterów
- wskazuje temat utworu
- potrafi w prosty sposób streścić utwór
- zna nazwiska znanych polskich uczonych
- stosuje przynajmniej jedną formę zapisu daty i godziny

II semestr:

- z pomocą nauczyciela określa adresata przemówienia
- podaje przykład postawy patriotycznej
- wymienia elementy świata przedstawionego
- pobieżnie zna treść utworu
- potrafi w ogólny sposób przedstawić przebieg wydarzeń
- wskazuje pojedyncze cechy bohatera – zarówno wyglądu, jak i zachowania
- rozpoznaje elementy tekstu dramatycznego

- wie, jaką funkcję pełnią w teatrze reżyser i scenograf
- podejmuje próbę wskazania i opisanie cech postaci
- zna kilka faktów z historii filmu
- wie, czym są katalogi biblioteczne
- potrafi wskazać podstawowe informacje o świecie przedstawionym
- czyta tekst ze zrozumieniem i stara się określić, kim jest podmiot liryczny
- wyszukuje wyrazy dźwiękonaśladowcze w wierszu
- tworzy ogólny plan wydarzeń
- określa autora i bohatera tekstu
- wie, z czym wiąże się data 11 listopada, 3 maja
- wie, że istnieją korzyści i zagrożenia związane ze światem rozwiniętej technologii
- wymienia przykłady komedii filmowych

GRAMATYKA:

I semestr:

- zna pojęcia: *zdanie pojedyncze, zdanie złożone, spójnik, złożone współrzędnie i zdanie złożone podrzędnie, strona bierna i czynna czasownika, czasownik, zaimek, antonim, wykrzyknik, partykuła, zgrubienie. Rzeczownik, odmienne części mowy, nieodmienne części mowy*
- rozpoznaje homonimy, antonimy
- widzi różnicę między językiem swobodnym a oficjalnym
- widzi różnicę między językiem mówionym a pisanym
- widzi różnice w znaczeniu wyrazów przy braku polskich znaków diakrytycznych
- wymienia najbardziej typowe spójniki
- czyta ze zrozumieniem teksty publicystyczne i informacyjne
- z pomocą nauczyciela rozpoznaje w tekście typy wypowiedzeń: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań
- zna znaki interpunkcyjne, takie jak przecinek, średnik, dwukropek
- zna zasady stosowania przecinka w zdaniach pojedynczych i złożonych, wie, że istnieją części mowy odmienne i nieodmienne
- potrafi wymienić nazwy większości z nich
- rozpoznaje czasowniki w tekście
- zna zasady pisowni cząstki *–by*

II semestr:

- rozpoznaje w wypowiedziach niektóre zaimki
- zna regułę pisowni przeczenia *nie* z zaimkami
- zna zasady pisowni *nie* z większością części mowy
- potrafi wymienić najbardziej typowe wykrzykniki
- potrafi wymienić najbardziej znane partykuły
- wie, że są wyrazy, które nie mają końcówki w niektórych formach odmiany
- wie, że istnieją zasady ortograficzne dotyczące pisowni *-i, -ji, -ii* w zakończeniach rzeczowników, i pobieźnie je zna
- zna części mowy, wie, że dzielą się na odmienne i nieodmienne
- wie, że istnieją różne sposoby zapisywania rzeczowników o podobnie brzmiących zakończeniach: *-ctwo, -dztwo, -stwo*
- zna podstawowe pojęcia z zakresu składni
- wie, czym są grupa podmiotu i grupa orzeczenia, niekiedy potrafi je wskazać

TWORZENIE WYPOWIEDZI:

I semestr:

- zna zasady tworzenia sprawozdania
- włącza się do dyskusji
- poprawnie podpisuje zeszyt
- pod kierunkiem nauczyciela lub na podstawie wzoru sporządza skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń
- z pomocą nauczyciela pisze opowiadanie
- z pomocą nauczyciela pisze podziękowanie
- potrafi w prosty sposób powiedzieć o swoich wrażeniach
- podejmuje próbę stworzenia podziękowania i opowiadania twórczego
- podejmuje próbę opisanie pomnika

II semestr:

- podejmuje próbę napisania listu
- wie, z jakich elementów składa się charakterystyka
- podejmuje próbę napisania tekstu na wskazany temat
- zna cechy dedykacji
- podejmuje próbę wzięcia udziału w dyskusji według wskazówek z podręcznika
- wie, z jakich podstawowych elementów jest zbudowany list
- wspólnie z innymi wykonuje plan charakterystyki
- podejmuje próbę napisania listu -podziękowania
- podejmuje próbę napisania charakterystyki
- podejmuje próbę stworzenia opowiadania twórczego

Wymagania na ocenę dostateczną obejmują te na ocenę dopuszczającą oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- zna terminy *pytanie retoryczne, opowiadanie, hymn, anafora, przenośnia, apostrofa, nowela, opowiadanie fantastycznonaukowe, kadr, scena, ujęcie, montaż, przypowieść, symbol*
- czyta tekst ze zrozumieniem i wskazuje podmiot liryczny oraz adresata tekstu
- posługuje się spisem treści
- określa nastrój i temat utworu
- zna pojęcie podmiotu lirycznego i podejmuje próbę zidentyfikowania i scharakteryzowania go, nazwania jego uczuć
- zauważa znaczenia dosłowne i przenośne w utworze
- podejmuje próbę określenia uczuć przedstawionych na obrazie
- rozpoznaje znane gatunki tekstów i wskazuje w tekście fragmenty o tym świadczące
- określa elementy świata przedstawionego
- wyszukuje cytaty w tekście
- odtwarza wydarzenia, tworzy plan wydarzeń, wskazując kolejność zdarzeń
- w sposób podstawowy charakteryzuje bohaterów
- umie nazwać uczucia
- odtwarza fabułę tekstu, opowiada ją
- wyjaśnia dosłowne znaczenie utworu
- opisuje zachowanie, charakteryzuje bohaterów, potrafi je ogólnie ocenić
- rozpoznaje w tekście anaforę, rytm, pytanie retoryczne, przenośnię, epitet, porównanie; określa ich funkcje

- zna cechy i różnice między poznanymi gatunkami
- wyjaśnia tytuł
- potrafi wskazać podmiot, adresata i bohatera lirycznego
- recytuje wiersz (może popełnić kilka pomyłek)
- charakteryzuje narratora i bohatera w czytanych utworach
- wie, czym jest fikcja literacka różni się od faktów historycznych
- rozpoznaje wydarzenia z historii Polski
- stosuje różne formy zapisu daty i godziny

II semestr:

- podaje cechy wyglądu głównego bohatera, przedstawia jego historię
- określa czas akcji, miejsce akcji, bohaterów
- wskazuje w utworze bohaterów głównych i drugoplanowych
- opowiada o wydarzeniach fabuły
- wskazuje wątek główny oraz wątki poboczne
- charakteryzuje bohatera
- dostrzega żart w utworze
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze
- nazywa elementy obrazu poetyckiego
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne
- omawia elementy świata przedstawionego
- podejmuje próbę pełniejszego scharakteryzowania postaci
- zna zasady korzystania z zasobów bibliotecznych (np. w bibliotekach szkolnych oraz on-line)
- wybiórczo wykorzystuje technologię informacyjną oraz zasoby internetowe do zbierania informacji
- zna historię filmu
- opowiada o wydarzeniach zachowując ich ciąg przyczynowo-skutkowy
- recytuje wiersz
- określa elementy komizmu postaci
- wyróżnia w wyrazie temat i końcówkę
- wie, czym jest temat oboczny
- wie, czym jest tzw. *e* ruchome w wyrazach
- zna zasady ortograficzne dotyczące pisowni *-i*, *-ji*, *-ii* w zakończeniach rzeczowników
- ćwiczy czytanie łamańców językowych
- wskazuje cechy bohaterów w kontekście ich zachowań
- zauważa korzyści i zagrożenia związane ze światem rozwiniętej technologii

GRAMATYKA:

I semestr:

- wyodrębnia z tekstu związki frazeologiczne
- posługuje się słownikiem wyrazów bliskoznaczących
- widzi różnicę między językiem mówionym a pisanym i potrafi z pomocą nauczyciela lub grupy wskazać cechy obu języków
- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, widzi różnicę między językiem swobodnym a oficjalnym i potrafi z pomocą nauczyciela lub grupy wskazać cechy obu języków
- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, zauważając różnice w słownictwie wartościującym
- określa intencję wypowiedzi bohaterów
- rozumie znaczenie homonimów
- rozpoznaje w tekście zdania pojedyncze i zdania złożone, wykrzyknik, partykułę
- wie, czym są równoważniki zdań
- wie, czym są wypowiedzenia składowe w zdaniu

- rozpoznaje w wypowiedziach spójnik
- zna termin *tekst informacyjny*, *tekst publicystyczny*
- umie stosować spójniki
- podejmuje próbę stworzenia zdań złożonych
- potrafi rozpoznać wypowiedzi, które można określić jako hejt
- rozpoznaje w tekście typy wypowiedzi: zdanie pojedyncze, zdania złożone (podrzędnie i współrzędnie), równoważniki zdań
- zna znaki interpunkcyjne stosowane w zdaniach pojedynczych i złożonych
- wie, jakie funkcje pełnią poszczególne znaki interpunkcyjne
- rozwija zdanie pojedyncze, tak aby powstało zdanie złożone
- rozpoznaje w wypowiedziach części mowy odmienne i nieodmienne
- potrafi wskazać w zdaniu orzeczenie wyrażone czasownikiem w stronie czynnej lub biernej
- wskazuje czasowniki w wypowiedziach
- zna terminy *czasownik dokonany* i *czasownik niedokonany*
- wyróżnia różne formy czasownika, w prostych przykładach rozpoznaje formy poszczególnych trybów
- zna zasady pisowni cząstki *-by*
- rozpoznaje tryby czasownika
- rozróżnia czasowniki dokonane i niedokonane
- rozróżnia konstrukcje czynną i bierną

II semestr:

- uzupełnia zdania odpowiednimi zaimkami
- zna rodzaje zaimków
- wskazuje zaimki w tekście
- zasadniczo stosuje regułę pisowni przeczenia *nie* z zaimkami
- zna zasady pisowni *nie* z częściami mowy i zazwyczaj je stosuje
- wyszukuje wyrazy i zwroty charakterystyczne dla języka potocznego
- rozróżnia rzeczowniki konkretne i abstrakcyjne
- zna zasady pisowni rzeczowników zakończonych na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo*
- tworzy rzeczowniki zakończone na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo* od podanych wyrazów
- wspólnie z klasą tworzy słownik pojęć składniowych
- wskazuje grupę podmiotu i grupę orzeczenia
- w większości przypadków używa odpowiednich spójników do łączenia zdań składowych
- w prostych przykładach dopasowuje wykresy do zdań

TWORZENIE WYPOWIEDZI:

I semestr:

- poprawnie podpisuje zeszyt
- stara się samodzielnie sporządzić skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń
- korzysta z napisanego wcześniej planu
- podejmuje próbę przekształcenia tekstu potocznego w oficjalny
- podejmuje próbę stworzenia kartki z dziennika
- włącza się do dyskusji z krótką wypowiedzią na zadany temat
- tworzy plan tekstu
- tworzy kilkuzdaniowy tekst o charakterze sprawozdawczym
- gromadzi słownictwo do charakterystyki bohaterów mitu
- sporządza plan ramowy tekstu, plan wydarzeń
- tworzy prostą kilkuzdaniową wypowiedź

- zna elementy sprawozdania i podziękowania jako form wypowiedzi
- mówi o swoich wrażeniach

II semestr:

- pisze podziękowanie, proste opowiadanie twórcze, stosuje dialogi, prosty opis pomnika, krótki list, proste podziękowanie, prosty list-podziękowanie, proste hasło reklamowe
- redaguje notatki z pomocą nauczyciela
- wskazuje adresata przemówienia
- wie, czym jest depesza, notatka biograficzna, adaptacja filmowa, scenariusz
- doskonalą różne formy zapisywania pozyskanych informacji
- włącza się do dyskusji na wskazany temat
- pisze krótki tekst o tym, do czego przydaje się wyobraźnia
- pisze charakterystykę bohatera na podstawie schematu
- tworzy schematyczną dedykację
- włącza się w redagowane *Kodeksu filmowca amatora*
- podejmuje próbę zredagowania listu oficjalnego według podanego schematu
- pisze w prosty sposób dalszy ciąg przygód bohaterów
- tworzy szczegółowy plan wydarzeń
- podejmuje próbę uczestniczenia w dyskusji

Wymagania na ocenę dobrą obejmują te na dostateczną oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- sporządza skrócony opis bibliograficzny podręcznika i zeszytu ćwiczeń
- określa nastrój utworu, wskazuje na znaczenia dosłowne i przenośne
- określa podmiot liryczny
- zauważa obrazy poetyckie w wierszu
- łączy nastrój wiersza z nastrojem obrazu
- określa nastrój utworu, identyfikując emocje podmiotu lirycznego
- zauważa rytm w wierszu i potrafi wskazać elementy go tworzące
- rozpoznaje czytany utwór jako dziennik, rozróżnia narrację pierwszoosobową od trzecioosobowej
- relacjonuje wydarzenia – podaje powód zachowań bohatera
- wskazuje w tekście elementy komiczne
- charakteryzuje bohaterów, zwracając uwagę na ich zachowania i uczucia
- umie nazwać uczucia, tworzy opis przeżyć wewnętrznych, korzystając z epitetów i porównań oddających stany emocjonalne
- dostrzega i wskazuje ożywienia w tekście, odczytując nastrój wiersza
- recytuje wiersz
- rozróżnia formy narracji, podając przykłady z tekstu
- zna rolę dialogów
- wie, czym jest opowiadanie, puenta, morał, tytuł; omawia ich funkcje
- zna i rozpoznaje w wierszu pytanie retoryczne, epitet, pytanie retoryczne, anaforę, przenośnię
- rozróżnia poznane gatunki utworów
- czyta tekst ze zrozumieniem i w większości poprawnie wykonuje polecenia do tekstu
- określa główną myśl utworu

II semestr:

- rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź

- wymienia najważniejsze myśli tekstu
- zna znaczenie związków frazeologicznych odnoszących się do mitu
- wskazuje główny wątek utworu
- wie, czym jest filmowa adaptacja dzieł
- wyodrębnia obrazy poetyckie w poezji
- wyraża własny sąd o postaci
- wie, czym jest komizm
- zna wyróżniki tekstu dramatycznego – podział na akty i sceny; tekst główny (dialogi i monologi) i tekst poboczny
- odróżnia dialog od monologu, rozumie ich funkcje w utworze
- wie, jaką funkcję pełnią w teatrze reżyser, scenograf, charakteryzator i sufler
- zna budowę komiksu
- rozpoznaje liczbę wersów, rymy, liczbę sylab w wersie
- z pomocą nauczyciela wyjaśnia pochodzenie wyrazów: *kinematograf*, kinematografia
- podaje przykłady popularnych chwytów komediowych
- wyjaśnia dosłowne i przenośne znaczenie przypowieści
- opisuje i ocenia postawy przedstawione w przypowieści
- używa zwrotów grzecznościowych
- odczytuje tekst na poziomie znaczeń dosłownych i w płaszczyźnie przenośnej
- rozpoznaje wykrzykniki w tekście i określa, jakie uczucia wyrażają
- zamienia zastosowane zgrubienia, tak aby wyrazić pozytywne odczucia
- analizuje teksty źródłowe

GRAMATYKA:

I semestr:

- zna reguły akcentowania wyrazów
- wskazuje cechy języka mówionego i pisanego
- świadomie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, dostosowując styl do sytuacji komunikacyjnej
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacyjnych
- wskazuje cechy języka mówionego i pisanego
- świadomie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, dostosowując styl do sytuacji komunikacyjnej
- rozpoznaje słownictwo neutralne i wartościujące
- dostosowuje styl do sytuacji komunikacyjnej
- przekształca tekst potoczny w oficjalny
- w większości przypadków odczytuje znaki niewerbalne
- zna i stosuje zasady zabierania głosu w dyskusji
- stara się rzeczowo argumentować
- tworzy zdania z użyciem homonimów
- rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne
- poprawnie wyszukuje orzeczenia w zdaniach
- odróżnia zdania od równoważników zdań
- potrafi wskazać zdania składowe w zdaniu złożonym
- przekształca zdanie pojedyncze w zdanie złożone
- poprawnie wyszukuje zdania składowe w wypowiedzeniach złożonych
- układa zdania złożone i stosuje w nich odpowiednie spójniki
- dopasowuje spójniki do zdań
- identyfikuje wypowiedź jako tekst informacyjny
- zna zasady etykiety językowej
- łączy ze sobą zdania składowe
- dopisuje zdanie współrzędne lub zdanie podrzędne do zdania pojedynczego

- stosuje w praktyce językowej różne typy zdań
- stara się zachować właściwą interpunkcję w zdaniach złożonych współrzędnie
- pisze daty i godziny poprawnie pod względem ortograficznym
- stosuje różne formy zapisu daty i godziny
- posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny
- wskazuje cechy języka mówionego i języka pisanego
- wydziela zdania składowe przecinkami
- poprawnie używa kropki, przecinka, średnika w zdaniach złożonych i w wyliczeniach
- używa odpowiednich spójników
- rozwija zdanie pojedyncze, tak aby powstało zdanie złożone
- tworzy związki wyrazowe
- określa funkcje wyrazów odmiennych i nieodmiennych w zdaniu
- stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych
- rozumie zasady budowy konstrukcji strony czynnej i biernej czasownika
- przekształca konstrukcję strony biernej w czynną i odwrotnie
- odróżnia czasowniki dokonane od niedokonanych
- uzupełnia zdania czasownikami dokonanymi lub niedokonanymi w zależności od kontekstu wypowiedzi
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na *-no*, *-to*
- potrafi określić formy trybu czasowników
- tworzy formy odpowiednich trybów
- pisze poprawnie cząstkę *-by* z różnymi formami czasowników

II semestr:

- rozpoznaje w wypowiedziach zaimki i określa ich funkcje w tekście
- odróżnia zaimki odmiennie od nieodmiennych
- rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka
- uzupełnia zdania odpowiednimi zaimkami
- rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne i wyjaśnia ich znaczenia
- zna funkcje zaimków w zdaniu
- przekształca tekst, stosując zaimki
- stosuje regułę pisowni przeczenia *nie* z zaimkami
- zna odstępstwa od reguły
- zna zasady pisowni *nie* z różnymi częściami mowy i stosuje je w praktyce
- tworzy zwroty z wyrazami: *śmiech*, *śmiać się* i umie zastosować je w wypowiedzi
- wskazuje części mowy, z którymi cząstka *nie* jest zapisywana oddzielnie
- poprawnie wskazuje wykrzykniki w wypowiedziach
- tworzy scenki z użyciem wykrzykników
- wyszukuje partykuły w zdaniach
- używa partykuł do modyfikacji znaczenia wypowiedzi
- wskazuje w temacie głoski oboczne
- wskazuje *e* ruchome w wyrazach
- układa zdania z parami wyrazów wyjaśniającymi występowanie *e* ruchomego
- zapisuje formy wyrazowe zgodnie z zasadami ortograficznymi
- wyjaśnia, dlaczego język polski może sprawiać kłopoty osobom, które się go uczą
- korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych oraz słownika antonimów
- wyszukuje rzeczowniki abstrakcyjne wśród podanych części mowy
- zna i stosuje zasady pisowni rzeczowników zakończonych na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo*
- tworzy rzeczowniki zakończone na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo* od podanych wyrazów i poprawnie je zapisuje
- tworzy tekst z użyciem rzeczowników zakończonych na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo*

- tworzy słownik pojęć składniowych
- określa funkcje wyrazów w zdaniu
- poprawnie stosuje ortografię w zdaniach pojedynczych i złożonych
- używa odpowiednich spójników do łączenia zdań składowych
- oddziela zdania składowe w zdaniach złożonych
- dopasowuje wykresy do zdań

TWORZENIE WYPOWIEDZI:

I semestr:

- wspólnie z klasą szuka sposobów radzenia sobie z nieprzyjemnymi uczuciami
- samodzielnie pisze o dalszych losach bohatera
- uczestniczy w dyskusji na wskazany temat
- tworzy plan odtwórczy
- pisze opowiadanie twórcze z zachowaniem trójdzielnej kompozycji
- formułuje tekst wewnętrznie spójny
- w większości poprawnie zapisuje dialogi
- samodzielnie pisze tekst z cytatami na wskazany temat

II semestr:

- redaguje kartkę z dziennika z opisem przeżyć wewnętrznych, podziękowanie
- z pomocą (m.in. planu) pisze sprawozdanie z dyskusji
- na podstawie planu ramowego tworzy plan szczegółowy tekstu
- pisze opowiadanie odtwórcze i twórcze, list, krótką notatkę na wskazany temat, notkę biograficzną, opis, ogłoszenie, charakterystykę głównego bohatera utworu, recenzję na temat filmu lub książki, wypowiedź argumentacyjną na wskazany temat, schematyczną ale poprawną dedykację, list oficjalny i prywatny, hasło reklamowe
- stosuje akapity w swojej pracy

Wymagania na ocenę bardzo dobrą obejmują te na ocenę dobrą oraz:

CZYTANIE, ROZUMIENIE, ANALIZA I INTERPRETACJA TEKSTU:

I semestr:

- sprawnie posługuje się spisem treści
- wskazuje wartości w utworze, określając nastrój utworu
- objaśnia znaczenia dosłowne i przenośne, wyodrębniając obrazy poetyckie
- nazywa uczucia przedstawione w wierszu i zestawia je z uczuciami wywołanymi obrazem
- odczytuje tekst, dostosowując brzmienie głosu do treści
- interpretuje nastrój utworu, opisując podmiot liryczny i nazywając jego uczucia
- samodzielnie wyszukuje cytaty
- samodzielnie wskazuje elementy tworzące rytm
- samodzielnie odnajduje w tekście elementy komiczne i określa ich funkcję
- określa elementy akcji, wskazuje świadomie punkt kulminacyjny
- charakteryzuje bohaterów, podając cytaty opisujące ich zachowania i uczucia
- w sposób świadomy recytuje wiersz
- rozpoznaje czytany utwór jako opowiadanie (w tym opowiadanie obyczajowe), podaje jego cechy
- potrafi rozpoznać mit, baśń i legendę, znajduje cechy gatunkowe w tekście
- przedstawia własne rozumienie utworu i je uzasadnia
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne, wyjaśnia alegoryczne przedstawienie wartości

- zna cechy przypowieści i potrafi rozpoznać utwór tego typu
- czyta tekst ze zrozumieniem i poprawnie wykonuje polecenia do tekstu
- znajduje w tekście epitety, anafory, apostrofy, pytania retoryczne, określa ich funkcję
- omawia funkcje tytułu, motta, puenty

II semestr:

- rozumie funkcję rytmu
- rozpoznaje w wypowiedziach związki frazeologiczne i potrafi je zastosować
- potrafi w swobodny sposób użyć związków frazeologicznych odnoszących się do mitu
- zna i stosuje zasady etykiety językowej
- potrafi w kontekście tekstu zinterpretować obraz przedstawiony w podręczniku
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, gromadzi wiadomości, selekcjonuje informacje
- stosuje różne formy zapisu daty i godziny, zachowuje poprawność ortograficzną
- poprawnie używa kropki, przecinka w zapisie dat i godzin
- wyodrębnia elementy składające się na spektakl teatralny (gra aktorska, reżyseria, dekoracja, charakteryzacja, kostiumy, rekwizyty, muzyka), charakteryzując je
- dostrzega elementy należące do różnych gatunków literackich
- charakteryzując bohaterów, odnosi się do samodzielnie wybranych fragmentów tekstu
- wskazuje środki poetyckie, którymi posługuje się autorka wiersza: epitet, przenośnię, wyrazy dźwiękonaśladowcze, zdrobienie, pytanie retoryczne, i wyjaśnia ich znaczenie
- korzysta ze słowników
- korzysta z informacji zawartych w różnych źródłach, selekcjonuje znalezione informacje
- efektywnie posługuje się technologią informacyjną oraz zasobami internetowymi
- poprawnie używa zwrotów grzecznościowych
- potrafi wskazać związek między budową a treścią wiersza

GRAMATYKA:

I semestr:

- zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów
- świadomie i poprawnie posługuje się oficjalną i nieoficjalną odmianą polszczyzny, dostosowując styl do sytuacji komunikacyjnej
- rozpoznaje znaczenie niewerbalnych środków komunikacyjnych
- stosuje staranną pisownię
- podaje zasady netykiety
- poprawnie przekształca tekst potoczny w oficjalny
- potrafi samodzielnie podać synonimy
- odczytuje znaki niewerbalne
- tworzy zdania z użyciem homonimów, zapisując je poprawnie pod względem ortograficznym
- podaje synonimy ujednoznaczające znaczenie homonimów
- poprawnie przekształca zdanie pojedyncze w złożone
- kończy zdanie tak, aby powstało zdanie złożone
- właściwie stosuje znaki interpunkcyjne w wypowiedzeniu złożonym
- poprawnie określa funkcje wyrazów odmiennych i nieodmiennych w zdaniu
- prawidłowo stosuje poprawne formy gramatyczne wyrazów odmiennych
- świadomie stosuje stronę czynną lub bierną, w zależności od intencji wypowiedzi
- bezbłędnie wskazuje w wypowiedziach czasowniki, określając ich funkcję
- uzupełnia zdania czasownikami dokonanymi lub niedokonanymi w zależności od kontekstu wypowiedzi
- rozpoznaje bezosobowe formy czasownika: formy zakończone na *-no*, *-to*

- bez problemu określa formy trybu czasowników i bezbłędnie tworzy formy odpowiednich trybów
- pisze poprawnie cząstkę *-by* z różnymi formami czasowników

II semestr:

- rozpoznaje w wypowiedziach zaimki, określa ich funkcje w tekście i ma świadomość, jakie części mowy zastępują
- odróżnia zaimki odmienne od nieodmiennych
- bezbłędnie rozpoznaje formy przypadków, liczby, rodzaju gramatycznego zaimka
- stosuje poprawne formy gramatyczne zaimków odmienne
- bezbłędnie uzupełnia zdania odpowiednimi zaimkami
- określa funkcję zaimków w zdaniu
- bezbłędnie stosuje regułę pisowni przeczenia *nie* z zaimkami oraz innymi częściami mowy, pamięta o wyjątkach
- odróżnia wykrzyknik od innych części mowy
- wyraża różne intencje za pomocą partykuł
- wskazuje w tekście wyrazy z *e* ruchomym i wyjaśnia, na czym polegają błędy w ich użyciu
- tworzy poprawne formy D., C. i Ms. liczby pojedynczej rzeczowników pospolitych rodzaju żeńskiego zakończonych na *-ja*
- tworzy poprawne formy D., C. i Ms. liczby pojedynczej żeńskich nazw własnych zakończonych na *-ja*
- podaje przykłady rzeczowników zakończonych na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo* w tekście i omawia zastosowaną przy ich tworzeniu regułę
- tworzy tekst z użyciem poprawnie zapisanych rzeczowników zakończonych na *-ctwo*, *-dztwo*, *-stwo*
- potrafi odpowiednio zastosować spójniki – zarówno z punktu widzenia składni, logiki zdania, jak i z punktu widzenia stylistyki
- ma opanowane wszystkie pojęcia z zakresu składni – bezbłędnie dokonuje analizy zdania pojedynczego oraz rozpoznaje rodzaje zdań złożonych

TWORZENIE WYPOWIEDZI:

I semestr:

- samodzielnie pisze o dalszych losach bohatera
- poprawnie pisze tekst w formie dziennika
- przekształca tekst wypowiedzi ustnej na staranną wypowiedź w języku pisany
- umiejętnie formułuje swoje sądy
- umie nazwać uczucia, tworzy opis przeżyć wewnętrznych, posługując się słownictwem nazywającym stany emocjonalne, w tym frazeologizmami
- potrafi opisać zewnętrzne objawy poszczególnych emocji
- świadomie i poprawnie stosuje wypowiedzi pisemne o różnym stopniu formalności
- dostosowuje w mowie i piśmie styl odpowiedni do sytuacji komunikacyjnej
- umiejętnie stosuje słownictwo neutralne i wartościujące, rozumiejąc ich funkcje
- umiejętnie tworzy opis przeżyć wewnętrznych
- wchodzi w rolę bohatera, poprawnie tworzy opis przeżyć wewnętrznych
- tworzy plan wydarzeń i wskazuje punkt kulminacyjny, określa jego funkcję
- w sposób poprawny pisze opowiadanie twórcze o zaskakującym przebiegu
- samodzielnie tworzy plan opowiadania
- poprawnie pisze spójne opowiadanie z zachowaniem trójdzielnej kompozycji

II semestr:

- poprawnie zapisuje dialogi

- pisze tekst o wartościach ukazanych w utworze, poprawnie cytuje adekwatne fragmenty
- poprawnie redaguje kartkę z dziennika, stosując bogaty opis przeżyć wewnętrznych
- potrafi uargumentować swoje zdanie
- zabiera głos w dyskusji, argumentując rzeczowo i logicznie
- potrafi podsumować dyskusję
- pisze sprawozdanie z przebiegu dyskusji
- tworzy spójny i logiczny tekst na wskazany temat
- poprawnie stosuje spójniki w pracach pisemnych
- zna i poprawnie stosuje zasady interpunkcyjne dotyczące spójników
- rozróżnia argumenty odnoszące się do faktów i logiki oraz odwołujące się do emocji
- tworzy sprawozdanie, podziękowanie
- w wypowiedziach poprawnie wykorzystuje słownictwo o nacechowaniu emocjonalnym
- tworzy spójne wypowiedzi w następujących formach gatunkowych: opis, list
- przygotowuje wypowiedź argumentacyjną
- pisze recenzję na temat filmu lub książki, uzasadniając swoją opinię
- wygłasza tekst o charakterze argumentacyjnym
- poprawnie i w sposób twórczy pisze charakterystykę
- pisze emocjonalną wypowiedź z użyciem wykrzykników i partykuł
- sporządza słownik gwary uczniowskiej
- wykorzystuje cytaty w swojej wypowiedzi
- redaguje list oficjalny, uzasadniając swoją prośbę w nim zawartą
- samodzielnie opracowuje trasę wycieczki
- poprawnie pisze ciekawe opowiadanie o dalszych losach bohatera
- tworzy scenariusz filmowy na podstawie fragmentu książki lub napisanego opowiadania
- tworzy ciekawe i poprawne językowo opowiadanie twórcze